

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 22 Października r. s. 1826 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE:

z Święto-Trojeckiej Sergijewey Ławry (*).

(z Gazety St. Petersburgskiej.)

NAYJAŚNIEYSI, CESARZ JEGOMOŚĆ NIKOŁAJ PAWŁOWICZ, i Małżonka JEGO, CESARZOWA ALEXANDRA FEDOROWNA, oraz Matka JEGO CESARZOWA MARYA FEDOROWNA, z Jey Cesarzką Wysokością Wielką Xiężną HELENĄ PAWŁOWNĄ, przybyli do Święto-Trojeckiej Siergijewey Ławry, d. 25 września, o godzinie 6tej wieczorem, wśród odgłosu dzwonów w Ławrze i we wszystkich cerkwiach Siergijewskiej posady, i wśród radosnych okrzyków, wielkiego zebrania się ludu: zatrzymali się u drzwi Świętych, gdzie Przełożony Ławry, Przenaywielebniejszy *Filaret*, Metropolita Moskiewski, oczekiwał Ich w ubiorze pontyfikalnym z Krzyżem, chorągwiami i obrazami śś., z sześciu Archimandrytami i ze wszystką bractwem Ławry. Po wyjściu z pojazdu JEGO CESARSKA MOŚĆ powitany był przez Metropolitę mową. Po ucałowaniu Krzyża śś. i pokropieniu wodą, NAYJAŚNIEYSI PAŃSTWO i Jey Wysokość, porzeczani przez duchowieństwo wyżey wspomnianego, prospektem od drzwi śś. postępowali przez szeregi uczniów Moskiewskiej Akademii Duchowney Betańskiego Seminarjum do cel Przełożonego, ztąd po krótkim odetchnieniu, do Cerkwi śś. Trójcy, gdzie słuchali pieśniów dziękczynnych, i oddali część obrazom śś. i relikwjom Błogosławionego Siergiusza. Z Soboru powrócili do cel Przełożonego, przeznaczonych na pobyt NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY MARYI FEDOROWNY: a po niejakiem czasie, CESARZ JEGOMOŚĆ i CESARZOWA JEYMOŚĆ ALEXANDRA FEDOROWNA udali się do przygotowanego na Ich pobyt gmachu, wzniesionego w dawnych czasach, dla Cesarzkich odwiedzin, a teraz oddanego dla Akademii duchowney.

Tegoż dnia o godzinie 10 z południa przybył JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ, WIELKI XIĄŻĘ MICHAŁ PAWŁOWICZ, prosto do pokojów, przeznaczonych na pobyt JEGO i WIELKIEY XIĘŻNY.

D. 26 o godzinie 10 zrana. NAYJAŚNIEYSI PAŃSTWO i Ich Wysokości z pokojów CESARZA JEGOMOŚCI szli do Soboru Trojeckiego, gdzie słuchali mszy śś., którą odprawiał Przenaywielebniejszy Metropolita z dalszém duchowieństwem.

Po mszy śś., i po krótkim odetchnieniu w celach Przełożonego, NAYJAŚNIEYSI PAŃSTWO i Ich Wysokości odwiedzili zakrystyę Ławry, zwracając szczególniejszą uwagę na ściągające zastanowienie, święte starożytności, jak np. ubiory kościelne i święte naczynia własne śś. Siergiusza; kaplica, gdzie podług podania, pierwsza była cela śś. Siergiusza; cerkiew śś. Nikona; oraz inne główne cerkwi i miejsca, z pobożnością czczone w Ławrze.

CESARZ JEGOMOŚĆ udarował także odwiedzeniem Auditorjum Akademiczne, gdzie NAYJAŚNIEYSZEMU PANU złożone zostały w imieniu Akademii

wiersze z okoliczności nayradośnieyszego JEGO CESARSKIEY MOŚCI przybycia: potem Bibliotekę Akademii, Refektarz i część mieszkań uczniów.

Po obiedzie, o godzinie 4 z południa, NAYJAŚNIEYSI PAŃSTWO i Ich Wysokości znowu wyszli raczyli do Soboru Trojeckiego, i oddać część relikwjom Świętego Siergiusza: a potem przeprowadzani od Przełożonego i braci Ławry, wśród odgłosu dzwonów, wyjechali w naypożądanym stanie zdrowia.

Przełożony z bracią, powróciwszy z przeprowadzenia do Soboru, odprawił śpiew dziękczynnych modłów z prośbą o zdrowie dla JEGO CESARSKIEY MOŚCI i Nayjaśnieyszej Familii.

KRÓLEWSTWO POLSKIE.

Warszawa d. 27 października.

(z Gazety Warszawskiej.)

Rocznica Urodzin NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY MARYI FEDOROWNY, MATKI szczęśliwie Panującego nam MONARCHY, obchodzoną była na dniu wczorajszym w stolicy Królestwa Polskiego z przyzwoitą takiey pamiątce uroczystością. W godzinach rannych odprawio się solenne nabożeństwo w Kościele Metropolitalnym *S. Jana*, na którym znajdował się Senat, Ministrowie, Rada Stanu, wszyscy Urzędnicy, tudzież lud licznie zebrany, wznoszący do Przedwiecznego modły o jak najdłuższe życie dla dobra ludzkości Tey ukochanej MONARCHINI. Z powodu uroczystości dnia tego JW. Minister Stanu, Prezydujący w Radzie Administracyney, dał świetny obiad w pałacu Namiestników Królewskich, na którym nayznakomitsze osoby się znajdowały. Wieczorem miasto oświecono.

NIEMCY.

Od brzegów Menu d. 12 października.

(z Gazety Warszawskiej.)

Dnia 8 b. m. przywieziono z *Lauzanny* do *Karlsruhe* zwłoki Królowey Szwedzkiej *Fryderyki*, która, jak już doniesiono, niedawno zakończyła życie. 3 powozy składały orszak żałobny. Z rozkazu W. Xięcia Badeńskiego, na granicy jego kraju, władze miejscowe przyjmowały zwłoki nieboszczki, i towarzyszyły naprzemian do stolicy. Jazda obywatelska wyjechała na spotkanie zwłok, i odprowadziła je do bramy miasta, gdzie dowódca Jenerał Major *Brückner* przyjmował je z należnemi honorami. Trumna złożona została w pałacu W. Xięcia, poczem zwłoki pochowano w grobowcu familiynym Wielkich Xiążąt w *Forzheim*.

Od czasu, jak nadzieja otworzenia w krótkie portów Angielskich dla pszenicy i jęczmienia stała się prawie niewątpliwą, znaczną ilość tych gatunków zboża sprowadzają *Renem z Kolonu* do *Rotterdamu*, gdzie kupują je Kommissanci Angielscy, i częściami posyłają do Anglii, aby tymczasem były umieszczone w składach. Posłano także z *Kolonii* znaczną ilość żyta, którego w dystillarniach Angielskich używają zamiast jęczmienia i owsa.

Jedno z pism Niemieckich wychodzących w *Monachium* umieściło projekt do zabudowania i upiększenia Europy, kosztem kass oszczędności:

(* ŁAWRA, wyraz ten służy za nazwanie znakomitszym klasztorom. np. Ławra kijowska, Ławra ś. Alexandra-Newskiego. — Ławra Siergijewska ś. Trójcy jest niedaleko od Moskwy (R)

Według autora projektu, możnaby bardzo łatwo z oszczędzonych dobrowolnych składek wystawić w Europie w przeciągu lat 20 sto tysięcy domów tak mieyskich, jak wieyskich, każdy wartości 18,000 zł. pol. Stosunkowo biorąc przypadałoby na Rosyą i Polskę 20,000 domów. Kapitał na ten cel obracany powiększałby się z dochodów, i mógłby się z czasem zamienić w wieczny.

Pani *Catalani*, jadąc do *Sztuttgardu*, bawiła kilka dni w *Zurich*, gdzie d. 5 b. m. dała koncert, który się tak podobał Szwajcarom, iż po licznych oklaskach żądano, aby się jeszcze raz dała styszeć przed odjazdem.

PRUSSY.

Berlin dnia 21 października.

(z Gazety Warszawskiej.)

Wczora odprawił się w kaplicy zamkowej w *Charlottenburgu* obrzęd Bierzmowania Xiążęcia *Albrechta*, syna Monarchy naszego.

Królewicz 12 października.

Wczora pochowano tu z przyzwoitemi honorami wojskowemi zwłoki jenerała majora *Kurnatowskiego*, dowódcy tutejszego miasta, który dnia 5 b. m. po długiej chorobie umarł w 61-wszym roku życia swego wieku.

AUSTRYA.

Wiedeń dnia 14 października.

(z Gazety Warszawskiej.)

Doktor *Fischer* w *Kornenburgu* czyni następujące domysły o przyszłej zimie: „Z roztrząsania stanu naszej atmosfery, zwłaszcza pędu powietrza, tudzież z instynktowych przysposobień zwierząt, przez doświadczenie uczynić można meteorologiczny wniosek z wielkiem podobieństwem jego rzeczywistości, iż przyszła zima z roku 1826 na 1827 będzie jedną z najmroźniejszych i najsuchszych. Rzadkie bowiem będą wiatry zachodnie i południowo-zachodnie, które w dawniejszych latach panowały podczas jesieni i zimy, a które w lecie są chłodnemi, a w zimie ciepłemi i wilgotnemi. Chociaż u nas (w Austrii) początek zimy wstrzyma się aż do grudnia, z przyczyny mocnego dawniejszego ogrzania powierzechni ziemi, i pędu ogrzanego powietrza i wody morskiej ku stronie północnej, może atoli zima być tém mroźniejszą, gdyż wielkie mrozy w północnych i wschodnich okolicach, coraz bardziej ku południowi rozpościerać się, i ciepło niszczyć będą.”

FRANCYA.

Paryż d. 9 października.

(z Gazety Warszawskiej.)

Młody grek *Stefanopoli*, umieszczony przy poselstwie francuzkiem w *Stambule*, i rodem z *Korsyki*, wydał w języku francuzkim historią osady greckiej na wyspie *Korsyce*. Radzi w niej rozproszonym w Państwie Tureckim rodzinom greckim, aby szukały bezpiecznego schronienia na tej wyspie, gdzie już dawniej Grecy osiadali. *Dziennik Paryżki* donosi, iż minister spraw wewnętrznych wyznaczył już 75,000 franków na rozdanie tym rodzinom greckim, któreby na wyspie *Korsyce* szukały gościnności francuzkiej.

Jeden z dzienników tutejszych zawiera pochwałę ministra *Canning*, dodając razem niektóre wiadomości o jego życiu.

— *Dnia 12.* —

Wkrótce nastąpi uroczyste oddanie młodego Xięcia *Bordeaux*, gubernierowi jego Xiążęciu de *Riviere*, a to w obecności całego dworu.

Panowie *Bowie*, *Cessin*, i niektórzy inni kapitaliści, w kwietniu roku zeszłego, podali Królowi Jmci plan zrobienia nowego kanału między *Paryżem* a *Renem*. Monarcha postanowieniem z d. 8 maja tegoż roku przychylił się do zamysłu zrobienia wielkiego kanału od *Paryża* do *Strazburga*; a osobna rada, do której należą Xiążęta *Damas*, *Baron Portal*, i kilka innych najznakomitszych osób, kieruje skutecznieniem tego piękne-

go przedsięwzięcia. Można więc mieć nadzieję, iż po uczynionych już wszystkich przysposobie- niach, robota kanału wkrótce się zacznie. Pię- wey jednak potrzeba jeszcze zezwolenia obu Znaczone ztąd będą korzyści dla rolnictwa, przemysłu i handlu narodowego.

— *Dnia 13 października.* —

(z Gazety Pruskiej Stanu.)

Król Jmci mianował swoim adjutantem, na- czelnego dowódcę zniesionego teraz w *Luneville* obozu, wice hrabiego *Mermet*. J. K. M. prócz te- go wielu oficerów ściągniętych tam wojsk obda- rzył orderami.

— Półkownik *Soyez*, adjutant jenerała *Bon- livara*, znajduje się od kilku dni w Paryżu.

— Ministrowie wojny i spraw wewnętrz- nych wyznaczyli kommissyą dla rozważenia uło- żonego przez jenerała *Baudrand* planu, względem uczynienia wysp *Guadelupy* i *Martyniki* przyja- źniejszemi zdrowiu.

— *Dnia 14.* —

(z teyże gazety.)

Zawczora przybył okręt *St. Martin* z zaku- pionym przez rząd zbiorem starożytności egipt- skich, które wnet wyładowane być mają.

— Ministerjum żeglugi zajmuje się teraz pla- nem pomnożenia liczby latarni morskich na brze- gach francuzkich, dla których opatrzenia inżenie- rowie wysłani zostali.

ANGLIA.

Londyn dnia 7 października.

(z Gazety Warszawskiej.)

Zamknięcie portu *Buenos Ayres* i innych portów związku Argentyńskiego, było powodem do mocnych przełożeń ze strony Amerykanów pół- nocnych i Anglików. Podano w tey mierze liczne noty, a objęte w nich żądania popiera protesta- cya Kontr-Admirała francuzkiego *Rosamel*, któ- ra między innymi wyraża: „Niżej podpisany Kontr-Admirał i dowódca oddziału floty Króla Jmci Chrześcijańskiego w Ameryce południowej przekonał się z przejrzenia papierów bryga fran- cuzkiego *Cosmopolit*, iż rząd N. Cesarza Brezylji- skiego przyjął względem okrętów neutralnych pra- wo morskie, którego rząd Króla Jmci Chrześci- jańskiego nie uznał i nigdy uznać nie może. Ma- więc zaszczyt przełożyć Admiratowi, dowodzą- cemu potęgą morską N. Cesarza Brezyljijskiego za- sady, których Francya trzyma się w podobnym razie, i których wzajemnego zachowania ma pra- wo wymagać. Zasady te są następujące: 1) Ban- dera zasłania towary z wyłączeniem rzeczy wojen- nych, któreby chciano przemycać. 2) Okręty wo- jenne powinny z jak największą przezornością, przezierać okręty neutralne. 3) Jedyną kontra- bandą są amunicya, działa, proch, kule i t. d. 4) Wolne jest każdemu mocarstwu przydawać straż swoim okrętom kupieckim, a w tym razie, oświad- czenie dowódcy statku wojennego względem ban- dery i ładunku okrętów, którym towarzyszy, jest dostatecznym; nie można przeszkadzać żadnemu o- krętowi neutralnemu w zawijaniu do portu, któ- ry dawniej był zamknięty przez eskadrę, niesto- jącą przed tymże portem, kiedy okręt neutralny przybywa, bez względu, czyli ta eskadra oddaliła się dla wiatrów, lub dla potrzeby opatrzenia się w żywność.“ Admiralski *Pinto Gudes*, odpowiadając Panu *Rosamel*, oświadczył, iż twier- dzenie, że bandera zasłania towary, jest mylnem i że według postanowienia francuzkiego z dnia 20 czerwca 1704 r. prawa francuzkie nie uznały tey zasady.

— *Dnia 10 października.* —

(z teyże gazety.)

Wczora nadeszły do wydziału spraw zagra- nicznych listy od Pana *Canning* z *Paryża*, od i Pa- na *A. Court* z *Lizbony*.

Przy robotach hydraulicznych na *Tamizie* u- czyniono niedawno ważne odkrycie starożytne. Po- dług historii, *Cezar* przeprowadził się przez *Tami-*

zę między *Weybridge* i *Walton*; lecz niewiedzianno miejsca tej przeprawy. Podczas mierzenia głębokości rzeki, powyżej mostu Waltońskiego, odkryto kilka rzędów utamanych palow; niektóre z nich były white na 5 stóp w ziemię. Miały ćwierć łokcia grubości. Wiele ich wydobyto.

Odebrany tu list z *Alexandryi* (w Egipcie) pod d. 10 sierpnia donosi, iż generał *Boyer* poróżnił się z ministrem wojny baszy Egipskiego, i porzucił służbę tegoż baszy. Minister tak uległ generałowi, iż zezwalał na wszystko, czego chciał, co powiększało dumę generała. Między innymi, kilku oficerów oddalonych na rozkaz ministra, umieszczono powtórnie z podwójną płacą na rozkaz generała. Nakoniec, gdy hasza, unikając coraz większych wymagań generała, niechciał się z nim widzieć, generał żądał uwolnienia od służby, które też niezwłocznie, zapewne nad swoje spodziewanie, otrzymał. Zdaje się, iż margrabia *Livron*, terażniejszy ajent wojskowy baszy we Francji, obymie jego stopień. Skarb wspomnianego baszy jest wycieńczony i nie słyhać o nowej wyprawie.

Inny list z *Alexandryi* wyraża: „Wiadomość o wyprawie Lorda *Cochrane* do Lewantu, sprawiła tu mocne wrażenie. Niektórzy lękają się, żeby wyprawa jego nie szkodziła bawiącym tu Anglikom; obawa ta jednak zdaje się bezzasadną, gdyż według systemu handlowego baszy, $\frac{1}{2}$ części towarów wysyłanych za granicę, należy do samego baszy, lub do oficerów jego i innych urzędników. Wreszcie hasza stara się okazywać wspaniałym nawet dla swoich nieprzyjaciół. W całym ciągu wojny w Morei, wolno było Grekom przybywać do Egiptu, lub oddalać się z tego kraju podług upodobania. Rząd angielski postępował względem baszy z największą bezstronnością. Okręty angielskie przewoziły bez przeszkody i zarzutu wojsko jego i żywność do Morei; znajdują się oraz inżynierowie angielscy w służbie jego, i w obecnej chwili statek parowy zwany *London-Engineer*, używa się przeciw Grekom; są na nim Anglicy i herb angielski. Nie można się także obawiać od ludu egipskiego. Spory polityczne nie wiele obchodzą Arabów, i czynionoby krzywdę baszy, gdyby mu przypisywane choć podburzanie ludu swego przeciw Anglikom. Nie ma on wprawdzie względu na swoje traktaty handlowe z Portą, lecz Europejczycywie doznają ciągle zupełnej i bezstronnej jego opieki.”

W *Grebeck*, miejscu urodzenia zmarłego *Pana Watt*, wynalazcy machin parowych, odprawiono d. 30 września zgromadzenie osób, które dały składkę na wystawienie mu pomnika. Znajdował się na tém zgromadzeniu syn nieboszczyka i *Pan Davy*. Postanowiono użyć 1703 funtów szter. (68,120 zł. pol.) zebranej składki na wystawienie posągu marmurowego nieboszczykowi, a syn jego ofiarował 2,000 f. sz. (80,000 zł. pol.) celem wystawienia sali na bibliotekę, gdzie ten posąg będzie umieszczony.

Kapitan *Parry* ma przedsięwziąć 4tą wyprawę do bieguna północnego. Kapitan *Franklin* podjął się odbyć drogę ze *Szpicberga* do bieguna, na co kapitan *Parry* przystał, i wyjednał mu zezwolenie towarzystwa królewskiego. Okręt *Hekla* używają się na przyszłą wiosnę dla kapitana *Parry*, który pływie na nim do *Cloven-Cliff* na *Szpicbergu*, (blisko 600 mil od bieguna), a ztamtąd dwoma okrętami, których będzie mógł użyć jako statków lub sanek, skutecznie swoje przedsięwzięcie. Mają być zrobione z lekkich i giętkich materjałów, pokrytych skórą, którą w żagiel zamienić można. Na każdym okręcie ma być 2 oficerów i 10 ludzi, z zapasem żywności na dni 92, rachując, iż tylko 13 mil angielskich drogi na dzień odbędą. Wiadomo, iż w lecie tameczny klimat nie jest zbyt zimny, i że słońce ciągle prawie jest nad horyzontem, a z doświadczenia wiadomo, iż ludzie w takich miejscach utrzymują się w zdrowiu. Statki okrętowe mają rozpoznąć wschodni brzeg *Szpicberga*, a oficerowie i uczeni mają czynić fizyczne doświadczenia nad magnetyzmem, stanem powietrza i t. d. Można mieć nadzieję, iż kapitan *Parry* z towa-

rzyszami podróży swojej wróci za rok do *Londonu*, i odbierze 5,000 f. sz. (200,000 zł. pol.) nagrody za pomyslny skutek swojej wyprawy.

Jedna z gazet Kolumbijskich donosi pod dniem 16 sierpnia, iż *Bolivar* powtórnie oświadczył, że niechce należeć do wojny między Brezylją a Rzeczpospolitą *Buenos-Ayerską*, i że w końcu listopada myśli wrócić do Kolumbii. Półkownik *O'Leary*, adjutant *Bolivara*, udał się z *Bagota* do *Walenicyi*, a ztamtąd do *Appure*, dla oddania listów generałowi *Paez*, który, odebrawszy je, odmienił swój sposób myślenia i skłania się do pojednania. Listy z *La Guayra* pod dniem 29 sierpnia wyrażają, iż kilku znakomych oficerów opuściło *Paeza*, i że doktor *Rena*, jeden ze sprawców zasztych odmian, prosił o pasport do wyjazdu, lecz mu odmówiono.

Według ostatnich doniesień, Cesarz Brezyljski, nie skłaniając się do żadnego odstąpienia, czyni różne trudności układom z Rzeczpospolitą *Buenos-Ayreską*, w czém Lord *Ponsonby* wystąpił jako pośrednik ze strony angielskiej. Flota brezyljska, złożona z 67 okrętów, wiele ucierpiała przez trwożliwość admirała *Lobo*.

W jak wysokie ceny są białe słońce w *Indyach*, przekonac się można, ztąd, iż Król *Pegu* za to, że Król *Siamski*, posiadający dwa takowe słońce, nie chciał jednego z nich sprzedać, wtargnął z licznym wojskiem do kraju jego, i z niemalą stratą ludzi, zabrał owego słońca.

— Dnia 14 października. —

(z Korrespondenta Warszawskiego.)

Dochody skarbu angielskiego w trzecim kwartale r. b. wynosiły 12,296,592 funt. szter. a zatem mniej, niż roku zeszłego w tym samym kwartale o 890,050 f. szter.

Wstręt nayuboższych nawet Szkotów od anatomicznego rozczłonkowania zwłok ludzkich, jest przyczyną, że na wydziałach lekarskich w Szkocyi, daje się uczuwać niedostatek trupów; muszą je zatem sprowadzać z innych okolic *W. Brytanii*. I tak znaleziono niedawno w *Liwerpolu* trzy skrzynie naładowane trupami, które miały być wysłane do *Leith*, a w jedney z piwnic *liwerpolskich* znaleziono wykopanych z cementarzów trupów 35, przeznaczonych również na handel do *Szkocyi*.

Kongres południowej Ameryki przeniósł się z *Panama* do *Mexyku* z powodu szkodliwości tamtejszego klimatu, dwóch sekretarzów posła angielskiego umarło w *Panama*, a sam poseł odpłynął do *Jamaiki*.

W liście, pisanym z *Rio-Janeiro* dnia 14 sierpnia czytamy co następuje: Admirał *Lobo*, obwiniony o pierchnienie w wojnie na rzecz *la Plata*, uwięziony jest jeszcze w warowni *Santa Cruz*; jednakże podług dotychczasowych praw w *Brezylji* nie może być na niego sąd złożony, ponieważ te prawa wyraźnie przepisują, iż sędziowie muszą być koniecznie wyższego stopnia, niż obwiniony. Nadto Margrabini *Santos* jest admirała gorliwą protektorką. Deputacya z *Portugallii* nie otrzymała jeszcze posłuchania. Niezmienną wolą Cesarza jest, aby brat jego *Don Miguel*, córka jego *Maria da Gloria* zaślubił. Cesarzowa lubi Anglików, bywa często na łowach i oddala się od stolicy, niekiedy na 50 mil angielskich.

Morska potęga Anglii na morzu śródziemnym, składa się z 16 okrętów, od 6 do 90 dział. Stacya przy *Lizbonie* liczy pięć okrętów od 10 do 80 dział.

Niemal zupełnie nowo wystawiony zamek *Windsor*, kosztuje Anglii 250,000 funt. szter, nowy zamek Królewski w *Saint-James-Park* 252,690 funt. szter. nowy gmach uniwersytetu 107,760 f. szter.

Na wyspach *Sandwichskich* nawrócono już na religią chrześcijańską 3,000 mieszkańców. Liczą 15,000 dzieci chodzących do szkół na tych wyspach.

dnia 10 października.

(z Gazety Pruskiej Stana.)

Dnia 21 czerwca rozkaz gabinetowy Króle-

wski ogłoszony został na przykładu Dobrey-Nadziei, względem handlu niewolnikami; nie różni się on od tych, które dla *Trinidad* i *Demerara* były wydane.

Kongress Amerykański przeznaczył 200 dolarów na druk dzieła *Chimalpaina* (rodem Meksykanina) pod tytułem: *Historia zwycięstwa Królestwa meksykańskiego przez Hiszpanów. Chimalpain*, jak wiadomo, napisał tę historią około r. 1582.

Podług listu prywatnego z *Laguaira* pod d. 15 sierpnia, umieszczonego w gazecie *Baltimorskiej*, Kolumbijski Szoner *Independencia* przyniósł we dwa dni z *Porto-Cavello* wiadomość, iż *Marakaibo* i *Kartagena* oświadczyły się za systematem związkowym *Paeza*.

Okrety wojenne angielskie, *Adventure* i *Beagle*, których kapitanowie *King* i *Stokes* pobrzeża cieśniny Magellańskiej i Patagonii zdejmowali, przybyły do *Rio*.

Rozchodzi się tu smutna, z *Tripolu* otrzymana pogłoska, jakoby odważny wędrownik Major *Laing* ze swoim orszakiem, zamordowany został w pustyni, przez pokolenie *Twarnies*.

Ostatnia poczta z *Madrytu* do *Gibraltaru* nie przyszła z przyczyny niebezpieczeństwa drogi. Rozbojnicy mieli na kilka miast hiszpańskich nałożyć kontrybucyę.

Lord wice-hrabia *Middleton* daje teraz wsparcie 100 ubogim z miasta *Middleton* dla tego, iż chce własnym kosztem tameczne drogi w przyzwrotnym stanie utrzymać.

— Dnia 14 —

(z teyże gazety.)

W poniedziałek odwiedzał Xięcia *Forku*, Xiążę *Wellington*, a we wtorek lord *Sidmouth*.

We wtorek i zawczora miał interessa Królewsko-hiszpański poseł, w wydziale zewnętrznym.

We wtorek wyszły z wydziału zewnętrznego depeze do *P. Canning* do Paryża, i do *P. A Court* do Lizbony.

We środę *P. Fred. Adam* udał się przez Paryż (gdzie się ma widzieć z *P. Canning*) do wysp *Jonskich*.

Wczora przyszły depeze od *P. Lamb* z *Madrytu*, do wydziału zewnętrznego.

Gazeta *Jamaica-Courant* pod d. 25 sierpnia donosi, iż poprzedzającego piątku, tak tam, jako i w *Montego-Bei* dwa silne, falowate, wstrząśnienia ziemi czuć się dały i wielką trwogę nabawiły mieszkańców.

Hiszpański Admirał *Laborda*, który wyruszył d. 28 sierpnia z jednym 74działowym okrętem, czterema fregatami i jednym szonerem z *Hawany*, d. 6 września burzą był miotany.

Agent *Loydski* w *Gibraltarze* donosi, iż kaper Kolumbijski *Republicano* poymał i złupił d. 10 września okręt francuzki *Emilie*, płynący z *Adra* do *Marsylii*, pod pozorem, jakoby się na nim hiszpańskie rzeczy znajdowały. Rozchodzi się także pogłoska, iż tenże pochwycił okręt Szwedzki, płynący z bogatym ładunkiem z *Malagi* do *Indyy Zachodnich*.

Donoszą z *Nowey Wallii Południowej* pod d. 11 czerwca, iż uprawa trzciny cukrowej nagły tam uczyniła postęp.

Posel Królewski w *Panama* *P. Dawkins*, przybył na królewskiej fregacie, *Dartmouth*, we 45 dniach z *Jamaiki* do *Portsmouth*. Na tey frega-

cie znajdowało się 5000 f. szt. z *Hawany*, lecz ani szeląga od rządu Kolumbijskiego. Królewska fregata *Hussar* wypłynęła d. 12 sierpnia z *Port-Royal* do *Veracruz*, dla zebrania pieniędzy do Anglii, mogących się tam znajdować dla rządu Meksykańskiego lub dla jego kupców.

Otrzymane tu północno-amerykańskie gazety dochodzą do d. 18 września. Wychodzący w Nowym-Jorku *Commercial-Advertiser* pod d. 12 września zawiera artykuł, przypisujący Anglii zamiar zdobycia i wzięcia pod swą opiekę *Banda-Oriental* (owey przyczyny sporów pomiędzy Brezylją a *Buenos-Ayres*) a razem bronienia rzeczypospolitey *Buenos-Ayreskiej*, przeciwko Brezylji: Nie masz potrzeby, powiada *Courier*, zbijania tak grubego błędu spekulacyi polityczney.

TURCYA.

Stambuł dnia 11 września.

(z Gazety Pruskiej Stannu.)

Dnia 7 była wielka rada na *Dywanie*. Po mieczetach odczytywano firman, zabraniający mówić o interessach publicznych i ostatnim pożarze. Mężczyźni przeciwko temu wykraczający będą wieszani, a kobiety w worku do morza wrzucane. Janczarowie z *Antab*, *Biri* i *Orsa* sprzeciwili się ulegać rozkazowi na ich zesłanie; po wszystkich innych miejscach rozkaz ten dokonany został; obawiają się, ażeby poddanie się w *Erzerum*, *Alepje* i t. d. nie było pozornym, i żeby powstanie za pierwszą zrzętnością nie wybuchnęło.

— Dnia 8 b. m. znaczna liczba dział tu przybyła. — Porta starała się drogą bezpośrednią, wszystkich tych rozbroić, którzy, nie pełniąc rzeczywistej służby, do korpusu *Topczów* należą. Dotychczas jeszcze się jey to nie udało; lecz sam jey projekt, wzbudził nieukontentowanie.

HISZPANIJA.

Madryt d. 5 października.

(z Gazety Pruskiej Stannu.)

Zawczora, z okoliczności rocznicy oswoobodzenia *J. K. M.* przez *J. K. W. Delfina* Francyi, były wielkie pokoje w *Eskuryalu*, z przypuszczeniem do ucałowania ręki Królewskiej.

— *P. Brunetti* Cesarsko-Austryacki poseł przy naszym dworze, powołany został przez swojego Monarchę, aby, jak mówią, przyjął sprawowanie jednego ministeryum. Nie wiadomo jeszcze, kto będzie jego następcą.

— Jenerał *O'Donnell*, dyrektor całej artylleryi, otrzymał rozkaz od ministra wojny, do objechania prowincy i ułożenia dokładnego raportu, względem stanu artylleryi, tak co do dział, jako i amunicyi. Rozpoczął on swą podróż od prowincy *Walencyi*.

— Z *Portugali* donoszą, iż elekcyje gmin bardzo spokojnie się odbyły, i że do wyboru deputowanych przez delegowanych przystąpić mają.

Dziesięcioletni *Franus Eopatta*, będzie miał zaszczyt dać koncert w sali *Ratuszowej*, na fortepianie, w ostatnich dniach tego miesiąca; szczegóły koncertu i dzień grania, oznaczone zostaną afiszami.

	Czas obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	W i a t r y.	Odmiana w powiet.
Obserwacje meteoerologi- czne.	d. 21 godz. 7 zrana.	27 cal. 6,7 lin.	+ 3 stopni.	Zachodni.	Pochmurno
	d. 22 — — —	27 — 11,5 —	+ 2,5 — —	Zachodni.	Pochmurno

Pozwolono drukować: Z polecenia *JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora* *Andrzej Bucharski* Rzeczywisty Radca Stannu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 127.

Wilno dnia 22 października v. s. Roku. 1826.

1 Niżej podpisany mocą rezolucyi Główn. Wileńskiej Policji będąc delegowanym do spełnienia tradycyi za dekretem Ratusza Święciańskiego dnia 9 7bra b. r., z instancji Szymela Eliaszwicza Chabasa z przysądzeniem summy rubli srebrem 2,042 kop. 19, na Staroz. Hessehu i Chanie Czernuszkach oczewiście otrzymanym, zajęcia wszelkiego majątku i ruchomości pozwalającym, gdy po zeyściu na tradycyą nie znalazłem majątku innego prócz towarów korzennych mających iść na satysfakcyą, przeto takowe Inwentarzem opisawszy, obwieszczam Publiczność, że rzeczony towary korzenne w handlu Czernuszkow znaydzone a na satysfakcyą Szymela Chabasa zajęte, będą z publicznego targu na ulicy Rudnickiej w domu JW. Marszałka Ważyńskiego, łącznie z ruchomością domowych sprzętów, aż do ukończenia każdodziennie sprzedawane.

T. Królikowski Zasiadający w Policji miasta Wilna Inspektor i Kawaler.

1 Niżej podpisany mam za obowiązek uwiadomić wszystkich utrzymujących z rąk moich Loteryą Warszawską, iż cc Dzierżawca loteryi Warszawskiej P. August Depler od którego przez lat kilka miałem przysyłane bilety na loteryą Warszawską, dopiero jak się daje słyszeć przysłał takowe bilety na czwartą klasę 30 loteryi Warszawskiej do P. Fryderyka von Auer mieszkającego w Wilnie na Zamkowej Ulicy w Domie Szwarca, przeto nie będąc świadomym o przyczynie takowej zmiany, zawiadamiam wszystkich utrzymujących z rąk moich loteryą Warszawską, aby przy okazaniu biletów na 3cią klasę, i za opłatą remanentu za pierwsze rozegrane klasy, wedle wręczonego rejestru P. Auera, bilety na czwartą klasę brali od tegoż Pana Auera.

Jacob Lichtenstein.

1 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, w dobrach JWW. Siellawów w Lepelskim powiecie, Witebskiej Gubernii położonych czynność sobie poruczoną exekwując, w dniu 9 septembra terażniejszego roku, jako w terminie na zjazd ostateczny przeznaczonym, do majątności Pyszna zgromadzony po obwołaniu Sądow swych ułatwieniu kwestyi wstępnych, wizyą gruntów odbył, i po oprzyjęciu przez aktorów masy wierności komportacyi, produktu debitorów przesłuchał, z powodu zaś niegotowości mappy, zjazd ostateczny do dnia 29 grudnia terażniejszego 1826 roku odłożył, o czém interessowane do tego konkursu strony zawiadamiając; ażeby na przeznaczony termin, mający swe dopominki, ze wszelkimi rzecz usprawiedliwającemi dowodami do tegoż Sądu jawily się, wzywaj; i że na niejawiających się Amissyą rozciągnie ostrzega.

Franoiszek Kuściński Exdywizor.

Michał Wasilewski Exdywizor.

Stanisław Kublicki Exdywizor.

Zgodno z Protokołem Sądu Taxatorsko-Exdywizorskiego, świadczę tegoż Sądu Exdywizorskiego i Głównego Cyw. Departamentu Witebskiego, Rejent Wincenty Petrysoza.

1 Sąd Taxatorsko Exdywizorski na rozdział funduszków Paniem Armelii i Sylwii Kozubowskich przez Remissę Sądu Głównego Minskiego 2. Departamentu w roku 1825 7bra 30 dnia nastala przeznaczony; w skutek pierwiastkowego swego wyroku do Miasta Powiatowego Wilejki na dniu 5 8bra idącego roku przybywszy; po wyexpedyowaniu Aktów i po odsłuchaniu głosów produktowych, celem przygotowania się stronom do oczewiśtej rozprawy, czynność swoją na dzień 3 9bra terażniejszego roku odłożył, aby więc na takowy termin mający swe dopominki i pretensye do funduszu wzmienionych Paniem Kozubowskich ze wszelką gotowością jawili się, przez unieyszą awizacyą po raz ostatni zawiadamia; oraz że w takowym to terminie bez żadnych dalszych odkładow natychmiast po zebraniu się do namowy całą sprawę wezmie, a dla niestawiających amissyą zakreśli, ostrzega. 1826 miesiąca 8bra 16 dnia.

Ignacy Bucewicz h. Sędzia Ziemi Powiatu Minskiego i Kawaler.

Justyn Chomski Sędzia Ziemi Powiatu Wilejskiego Exdywizor.

Jan Weryha Sędzia Grodzki Zawilejski Exdywizor.

O g ł o s z e n i e.

1 W przeszłą sobotę t. j. dnia 16 t. m. października obłąkał się szpic piesek kosmaty szerści lisawey w połowie ostrzyżony, na wielkiej ulicy czyli Zamkowej; osoba, do którejby się on przyplątał, będzie saskawa us o niu wiedziec do kamienicy Pani Bartoszewiczowey na Skopuwce, a od właściciela tego pieska przyzwyciężność lub nagrodę odbierze.

Nowe dzieła.

2 W Kiegarui Józefa Zawadzkiego w Wilnie, znajdujają się następane dzieła, świeżo drukiem ogłoszone.

1. Euzebiusza Słowackiego dzieło z pozostałych rękopismow ogłoszone Tom IV, zawierający: Poezye własne i przekłady tom jeden in 8vo str. 364 1826 srebrem . . . r. 1. Kop. 20 z przesłaniem pocztą . . . 1. — 40 (Cafe dzieło Słowackiego we czterech tomach . . . R. sr. 5. R. 70 z przesłaniem pocztą . . . — 6. — 70)
2. Prawidła Wymowy i Poezyi wyjęte z dzieł Euzebiusza Słowackiego jeden tom in 8vo str. 354. 1826 . . . . . 40 kop. z przesłaniem pocztą . . . . . 60 —
3. Proces Cywilny Litewski, staraniem i pracą Alexandra Korewickiego Magistra obojga praw, jeden tom in 8vo w dużym formacie 1826 . . . . . 1 kop. 20 z przesłaniem pocztą . . . . . 1 — 50
4. Nowy Słownik francuzko-polski, pomnożony zbiorem wyrazow naukowych i technicznych, dwa tomy in 8vo: Tom 1 str. 458, Tom 2gi str. 371 w dużym formacie, na każdej stronie mieści się 106 wierszy. 1826 R. 2 — z przesłaniem pocztą . . . . . 2 k. 50 (Późniejszy rozbiór powyższego Słownika pokaze jego wartość, teraz tylko na jego zaletę powiemy, że w języku polskim, tak kompletnego nie mieliśmy Dykeyonarza francuzko-polskiego).

Wedle Ukazu JEJEGO IMPERATORSKIEJ MOŚCI
Samowładnącego Całą Rosyją etc. etc. etc.

3 Urodzonemu Józefowi Sędziemu Braclawskiemu, oraz Szymonowi, Tomaszowi, i Wincetemu, i dalszym jakichbądź imion Zahorskim, mianującym się successorami zeszłego Raymunda Zahorskiego, Pozew w miejsce Ekzekucyi przed Sąd Spraw Cywilnych Białostockiego i Sokolskiego Powiatów na kadencją oktobrową z powództwa UUr. Xawerego po Ignacym. Stefana i Stanisława po Antonim, Ignacego po Hipolicie Zahorskich, w referencyi do dowodów, mianowicie wynosi się oto: Gdy zeszły Raymund Zahorski Tytularny Sowiec pełniący obowiązek Kassjera Sądu Głównego Departamentu 2 Obwodu Białostockiego, rodzący się z Stryja żalch Piotra Zahorskiego, bezpotomnie schodząc z tego swiasta, i bez Testamentowej Dyspozycei zostawił po sobie funduszu w gotowych pieniądzech, summach w obligach u różnych obywateli będących, oraz sprzętach i mobiljach w ogóle zł. 30,000 wynoszącego, jakowy teraz zostaje pod zawiadywaniem tegoż Sądu Głównego, do którego obżalłni a mianowicie Szymon, i Józef Zahorscy tytułują siebie niewłaściwie successorami zeszłego Raymunda Zahorskiego Brata Stryjecznego żalch przypowiadają się, a tym sposobem żalch jako prawnym successorom uzyskania pozostałego w successyi funduszu zmitrężywszy, w rozwiniętym na skutek rezolucyi Sądu Głównego Departamentu 2. Obwodu Biał. Processie, na zwłokę sprawiedliwości dwukrotnie mieli się niestannie i dozwolili na sobie otrzymać z zyskiem Banicyi doczesney w dniu 27 xbra 1825 roku, a z zyskiem Banicyi wieczney w dniu 15 junii b. r. niestannie Dekretu, przeto żalch pozywają i proszą o warowanie miejsca stannosci, opłatę za powyższe kondemnaty, o przeznaczenie na wstępnie sprawy komportacyi wszelkich Dokumentów mających dowodzie poprawną po zeszłym Raymundzie rodzącym się z Piotra Zahorskim successyę, i w moc onych ze strony żalch pokładających się, dozwoleń wzięcia pozostałych po tymże funduszu, z mobiljow, gotowych pieniędzy, i obligów składających się, pod zawiadywaniem Sądu Głównego będących, o usunięcie obżalch od wszelkiego tytułu i prawa successyi, i zapisanie na obżalch. amissy, żalch zaś prawnymi i jedynymi po Raymundzie successorami uznanie, o wskazanie na obżalch jako dających powód do processów i mitrężących odebranie successyi żalch. prawnie należney, wszelkich szkud i strat wynadgrudzenia, o zwrot kosztów prawnych i oto co proszonem będzie, z wolną żaloby poprawą.

Roku 1826 miesiąca augusta 19 dnia Wożny niżej podpisany zeznaj, iż kopią tego pozwu w Sprawie WW. Xawerego po Ignacym, Stefana i Stanisława po Antonim i Ignacego po Hipolicie Zahorskich, przed Sąd Spraw Cywilnych Biał. Sokol. i Ptow, w miejsce ekzekucyi wyniesionego z autentyczną żalobą zgodne, WJPP. Józefowi, Szymonowi Zahorskim, jedne do drzwi Sądowych jako w tym Obwodzie nie mającym osiadłości przybiłem, a dalsze za pośrednictwem Zwierzchności właściwey tymże samym doręczyłem, i o terminie rozprawy zapowiedziałem.

Wożny Sądu Głównego Obwodu Białostockiego Stefan Sokolowski.

Roku 1826 augusta 21 dnia przed Sądem Cywilnym Białostockiego i Sokolskiego Powiatów stanawszy osobiscie Wożny JPan Stefan Sokolowski takową relacją Pozwu zeznał.

Assessor Rakowski Sekretarz Grodzki.

Dozwala się drukować 23 września 1826 roku Cenzor Symon Zukowski.

2 Dekret Kompromissarski w sprawie JWW. Jeleńskich successorów Józefa Jeleńskiego Jenerała Majora woysk Pol. na dniu 10 nowembra następnego mca w mieście Wilnie w domu Przemienieckich ogłoszony będzie. O czém niżej podpisany Kompromissarz interessowane strony uwiadamia. 1826 oktobra 20 dnia.

Prezydent Jan Rossochacki.

2 Zawiadamia się, że są do zbycia drażki parokonne z fartuchami, ktoby one życzył kupić, raczy się zgłosić do domu W. Kruszewskiego na Zankowej ulicy pod N. 143, gdzie u utrzymującego Cukiernią o cenie dowiedzieć się można.

Niżej na podpisie własnoręcznie wyrażoną, wydawszy mężowi mememu Jozefatowi Butkiewiczowi Regentowi Granicznemu Wileńskiemu, plenipotencyą do działania ze wszelką władzą, we wszystkich moich interessach; takową roku terażniejszego cofnęłam i z Akt Grodzkich Powiatu Wileńskiego wyeliminowałam. Przeto iżby nikt, a mianowicie debitorowie moi z wymienionym Jozefatem Butkiewiczem Regentem Granicznym Wileńskim, w żadne nie wchodzili układy, gdyż ja te za nieważne uznam, publicznie zastrzegam przez niniejszą awizacyą w Gazecie Kurjera Litewskiego. Datt 1816 roku, miesiąca października 8 dnia.

Józefata Butkiewiczowa.

Dozwala się drukować. Wilno 8 października 1826 roku. Cenzor Symon Zukowski.

3 W majątności Rostynianach o mil dwie i pół od Wilna położoney, znajduje się do przedania bydła rogatego sztuk sto pięćdziesiąt, a tyleż owiec merynosów. Zyczący je nabydzi, na miejscu o przyawoitey dowiedzą się cenie.

3 W domie JW. Olizara pod Bernardynami, są do sprzedania dwa przepiękne buhaje prawdziwego tyrolskiego rodu, a że w kraju urdzone i wychowane, o połowę są tańsze jak sprzedają przybywający Tyrolozycy. Ktoby chciał widzieć raczy spytać u tamecznego ogrodnika i stróża domu.

3 Do przedania są 2 pantaliony angielskiej mechaniki w najlepszym guście, na Wileński-y ulicy, pod N. 408 w domie W. Bukszy u Karola Jochansona mechanika.

3 Wiedeński pantalion fabryki Walthera i syna, z 4ma pedałami: forte - fagot - harmonika i harfa. Ten instrument o sześciu oktawach, ma głos wyborny i piękny mebl z niego, drzewa cyndałowego, jest do przedania. Nayduje się w Kardynalii w mieszkaniu cukiernika W. Dawatsch.